

Torah from Around the World

*De Eeuwige zal macht aan zijn volk verlenen,
de Eeuwige zal zijn volk zegenen met vrede.*

Tehilliem 29:11

Sjabbat Sjiera/Besjallach, 8 februari 2025/ 10 sjevat 5785

Exodus/Sjemot 16: 11 - 36, 17: 1 - 16; Tenach blz. 142 - 145.
Haftara: II Koningen 4: 38 - 44; Tanach blz. 743.

Vertaler: Eddy Robles

Coördinatie: Harry Polak

Commentaar: ***rabbijn Elliot R. Kukla, Bay Area Jewish Healing Center in San Francisco***

[Oorspronkelijke Engelse tekst](#)

Use the link to read the original text in English.

Niets is onveranderlijk

Als een zee kan splijten, is alles mogelijk

De afgelopen 3000 jaar werd de beschaving mede bepaald door pokken. De ziekte decimeerde hele bevolkingen, vernietigde culturen, raasde over continenten en veranderde de loop van de menselijke geschiedenis. Alleen al in de 18e eeuw doodde pokken vijf regerende Europese monarchen. Voor mensen die in voorgaande eeuwen werden geboren, was de ziekte een natuurverschijnsel, een onderdeel van het leven op deze planeet dat net zo onmogelijk te voorkomen leek als natuurrampen.

En toch veranderde dit natuurverschijnsel de afgelopen decennia. Wijdverbreide vaccinatiecampagnes in de 19e en 20e eeuw werkten. De ziekte werd uitgeroeid. In 1979

kondigde de Wereldgezondheidsorganisatie het einde aan van pokken.

Het cruciale moment

In de Tora-portie van deze week, Besjallach, werden de Israëlieten ook geconfronteerd met een natuurfeit dat onveranderlijk en verwoestend gevaarlijk leek. Toen ze op de vlucht waren voor slavernij met hun slavendrijvers vlak achter zich aan, stuitten ze op de Rietzee - een kolkende, onbegaanbare watervlakte. Maar plotseling breidde hun horizon zich letterlijk uit: "Toen hield Mosjee zijn arm boven de zee, en de Eeuwige liet de zee terugwijken door gedurende de hele nacht een krachtige oostenwind te laten waaien. Hij veranderde de zee in droog land." (Exodus 14:21).

Dit was aantoonbaar het cruciale moment in de Joodse geschiedenis. We vertellen en hervertellen het verhaal van de scheiding van de zee in elke gebedsdienst op weekdays, sjabbat en feestdagen, 's ochtends en 's avonds. Het wordt vaker in het gebed verteld dan de details van de schepping van de mensheid of het geven van de Tora. Waarom moeten we dit verhaal zo vaak horen?

Omdat dit het moment was waarop we ons realiseerden dat niets onveranderlijk is. We zagen dat zeeën kunnen splijten en ziektes kunnen worden uitgeroeid. De feiten van de wereld hielden op feiten te zijn.

En we reageerden op dit nieuwe bewustzijn met actie toen we de zee in stormden: "Het water spleet en zo konden de Jisraëlieten dwars door de zee gaan, over droog land; rechts en links van hen rees het water op als een muur." (Exodus 14:21-2).

Verandering door menselijke daden

Ik betrap mezelf er vaak op dat ik naar de wereld kijk vanuit het perspectief van de Israëlieten vóór de zee zich scheidde. De enorme kloof in welvaart tussen rijke en arme landen voelt voor mij net zo absoluut en onveranderlijk als de Rietzee voor Mozes moet hebben gevoeld toen hij die in de verte zag, en net zo onaantastbaar als pokken voor mijn overgrootouders leken. De parasja van deze week herinnert me er echter aan dat niets echt onveranderlijk is.

Het leven kan in het Globale Zuiden door menselijke daden veranderen. We kunnen actie ondernemen door middel van pleitbezorging, dienstverlening en onderwijs. Veranderingen die de kwaliteit van het leven in de armste landen ter wereld zouden transformeren, zijn niet alleen noodzakelijk, maar ook mogelijk.

De armste landen ter wereld geven momenteel miljarden dollars uit om oude schulden aan rijke landen, zoals de Verenigde Staten, af te betalen. Schuldverlichting zou de horizon van het Globale Zuiden verbreden, net zoals de scheiding van de Rietzee dat deed voor de Israëlieten. Stel je eens voor hoe toegang tot hiv-behandelingen, onderwijs voor vrouwen en voedselzekerheid de grenzen van onze gezamenlijke wereldwijde gemeenschap zouden openbreken.

Een wonderbaarlijke realisatie

De Israëlieten reageerden op de splitsing van de zee met lofzangen. De Midrasj leert dat dit de eerste keer was dat mensen G'd collectief prezen. "Ah, dit," zegt G'd in de Midrasj (Exodus Rabbah 23:4), "is waar ik op heb gewacht!"

Waar wachtte G'd precies op? G'd had zeker geen behoefte aan menselijke lof. G'd wachtte er eerder op dat de mensheid zou erkennen dat de grenzen van onze wereld nooit vastliggen. En G'd wachtte erop dat wij met ontzag en actie op deze kennis zouden reageren. Het wonder van de Rietzee is niet alleen dat de watermassa zich splitste. Een almachtige G'd zou de Zee immers op elk moment kunnen splijten. Het wonder is dat de Israëlieten de oceaan zagen splitsen en, ondanks alles wat ze hadden geleerd over de manier waarop de wereld werkt, ze voorwaarts stormden op het smalle droge pad dat leek op een sprankje hoop tussen de golven.

Deze week, als we het verhaal horen van de oversteek van de Rietzee, mogen we ons realiseren dat de horizon van onze wereld breder is dan we denken: oceanen kunnen openbarsten, ziektes kunnen worden uitgeroeid en de balans van de wereldrijdome kan worden verschoven. En mogen we op deze prachtige realisatie reageren zoals de Israëlieten deden bij de Rietzee – met daden van gerechtigheid en met vreugdekreten.